

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o K 081922 16 Kž
Brčko, 02.02.2017. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudaca Maide Kovačević, kao predsjednika vijeća, Ilje Klaić i Ruže Gligorević, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Mensure Hadžić, u kaznenom predmetu protiv optuženog P.M. iz S., zbog kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ i kaznenog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, odlučujući o žalbi Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 081922 14 K od 16.05.2016. godine, nakon javne sjednice žalbenog vijeća održane u nazočnosti Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Ratke Đonlaga, optuženog P.M. i njegovog branitelja Rifata Konjić, odvjetnika iz Tuzle, donio je dana 02.02.2017. godine, slijedeću

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana žalba Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i POTVRĐUJE presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 081922 14 K od 16.05.2016. godine.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 081922 14 K od 16.05.2016. godine, optuženi P.M. iz S. je, na temelju članka 284. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 34/13 i 27/14), oslobođen od optužbe da je radnjama pobliže opisanim u izreci te presude počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ i Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona SFRJ.

Istom presudom optuženi je temeljem članka 189. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine oslobođen plaćanja troškova kaznenog postupka.

Temeljem članka 198. stavak 3. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine oštećeni D.Z., K.D., T.V., S.M. i R.M. su sa imovinskoopravnim zahtjevom u cijelosti upućeni na parnicu.

Protiv navedene presude žalbu je u zakonskom roku izjavio Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Tužitelj), kojom prvostupanjsku presudu pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka j. i članka 297. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz članka 299. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, predlažući da ovaj sud nakon provedenog postupka uvažavajući žalbene razloge donese odluku kojom će prvostupanjsku presudu „ukinuti i vratiti predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje i narediti da se novi glavni pretres održi pred potpuno izmijenjenim vijećem“.

Branitelj optuženog Rifat Konjić, odvjetnik iz Tuzle (u daljem tekstu branitelj) je podneskom od 07.10.2016. godine dao odgovor na žalbu Tužitelja u kojem ističe da je žalba Tužitelja u cijelosti neosnovana i da je prvostupanjska presuda zasnovana na potpuno i pravilno utvrđenom činjeničnom stanju, te da njenim donošenjem sud nije počinio bitnu povredu kaznenog postupka, pa predlaže da ovaj sud žalbu odbije u cijelosti kao neosnovanu i potvrdi prvostupanjsku presudu.

Na javnoj sjednici kaznenog vijeća ovog suda održanoj dana 02.02.2017. godine, Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je ostao u svemu kod navoda i prijedloga iz pisano izjavljene žalbe, a branitelj kod datog odgovora na žalbu.

Ovaj sud je ispitao prvostupanjsku presudu u skladu s člankom 306. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nakon čega je odlučio kao u izreci ove presude zbog razloga koji slijede:

Neosnovano se u žalbi tužitelja prigovora da je izreka prvostupanjske presude nerazumljiva, odnosno da je proturječna razlozima, jer se u njoj ne navodi zakonski osnov donošenja presude na temelju kojeg je optuženi oslobođen od optužbe da je radnjama opisanim u toj izreci počinio kaznena djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. i kaznenog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ.

Ispravno Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine primjećuje da prvostupanjski sud nakon generalijskih podataka za optuženog, nije naveo pravni osnov, u smislu članka 284. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na temelju kojeg je donio presudu kojom se optuženi P.M. iz B. oslobađa od optužbe da je počinio kaznena djela koja mu se stavljaju na teret, međutim, to po ocjeni ovog suda, izreku samo po sebi ne čini nejasnom, a niti proturječnom razlozima, jer je u obrazloženju takve svoje odluke (strana 16. pasus 5.) sud izričito naveo da je „iz navedenog sud optuženog oslobodio od optužbe, na temelju članka 284. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pošto nije dokazano da je optuženi počinio kaznena djela za koja je optužen“. Kako je navedeni osnov u skladu sa razlozima koje je tim povodom dao prvostupanjski sud obrazlažući takvu svoju odluku, neovisno od činjenice da jeputno u samoj izreci navesti zakonski (pravni) osnov za donošenje takve presude, samo nenavođenje zakonskog osnova za donošenje oslobađajuće presude ne čini izreku presude nerazumljivom, a niti samo zbog tog proturječnom razlozima.

Ovo zbog toga što je u članku 290. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine izričito navedeno što to izreka svake kaznene presude mora da sadrži, međutim, među obveznim elementima se ne navodi zakonski osnov za donošenje presude, nego je u stavku 9. tog istog članka posebno propisano da „ako se optuženi oslobađa od optužbe, u obrazloženju će se osobito navesti iz kojih se razloga iz članka 284. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.“ Slijedom toga ovaj sud smatra da izreka prvostupanjske presude nije obuhvaćena bitnom povredom odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k. (odnosno j. u azbučnoj varijanti) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kako se to neosnovano prigovara u žalbi Tužitelja.

Nadalje, Tužitelj u žalbi tvrdi da je prvostupanjski sud propustio da pri ocjeni svih dokaza provedenih tijekom prvostupanjskog postupka postupi u skladu sa člankom 281. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zbog čega nije dao adekvatan značaj iskazima svjedoka K.N. i J.L.J., a niti je pravilno cijenio iskaze oštećenih Š.M., S.B. i K.D., koji prije zatočenja nisu poznavali optuženog, u kontekstu iskaza svjedoka koji su bili zatočeni zajedno sa njima i koji su poznavali optuženog još od prije izbijanja ratnih sukoba.

Ovakve tvrdnje Tužitelja nisu osnovane iz razloga što se iz obrazloženja prvostupanjske presude (str. 8. do 16.) može nedvojbeno zaključiti da je prvostupanjski sud dao detaljnu i cjelovitu analizu iskaza svih, kako svjedoka, tako i svjedoka-oštećenih, komparativno prikazujući što je koji od tih svjedoka (oštećeni) izjavio tijekom glavne rasprave o ulozi optuženog u njihovom zlostavljanju tijekom zatočeništva, a što su pak tim istim povodom izjavljivali tijekom davanja više različitih iskaza u istragama koje su vođene, u početku protiv nepoznatih počinitelja, a kasnije i protiv poznatih osumnjičenika. U sklopu analize svih tih iskaza svjedoka-oštećenih prvostupanjski sud je dao i njihovu ocjenu, ne samo s aspekta njihove vjerodostojnosti, nego i u kontekstu iskaza ostalih oštećenih, kao i svjedoka koji nemaju status oštećenih, sa posebnim osvrtom na to da li su o konkretnom događanju na konzistentan način svjedočili svi oni koji su njime bili obuhvaćeni, pravilno uočavajući evidentno odstupanje u iskazima oštećenih obuhvaćenih činjeničnim supstratom dispozitiva optužnice, odnosno izreke pobijane presude.

U takvom kontekstu je prvostupanjski sud cijenio i iskaze svjedoka K.N. i J.L.J., koji su kao zatočeni civili također bili žrtve kontinuiranog zlostavljanja tijekom boravka u zatočeništvu u objektima tvornice „Biljana“ u Maoči i Šumskog gazdinstva „Okrajci“, međutim, u kontekstu utvrđivanja odlučnih činjenica vezanih uz sudjelovanje optuženog P.M. u njihovom premlaćivanju unutar hangara u „Okrajcima“, neutvrđenog dana u drugoj polovini juna 1992. godine, navedeni svjedoci nisu imali nikakvih saznanja, odnosno nisu u svojim iskazima opisali takav događaj koji bi se mogao identificirati kao kaznenopravna radnja koja bi po svom sadržaju odgovarala onomu što je Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine opisao u činjeničnom supstratu potvrđene, a kasnije i izmijenjene optužnice, a niti su pominjali (niti na glavnoj raspravi prepoznali) optuženog kao osobu koja ih je na bilo kojih način zlostavljala. Sve to upućuje na jasan zaključak da optuženi nije osoba koja ih je zlostavljala za vrijeme zatočenja ili pak da nisu bili akteri događaja koji je opisan u izreci pobijane presude, iako ih ostali oštećeni koji su poznavali optuženog i prije ratnih sukoba, spominju kao zatočnike koje je optuženi „kritične prigode u drugoj polovine juna 1992. godine“, postrojio uz zid hangara u „Okrajcima“ i redom udarao uglavnom nogama po raznim dijelovima tijela.

Neosnovano od toga što nije dao detaljnu analizu iskaza svjedoka K.N. i J.L.J., to svakako ne znači da im je posvetio manji značaj, međutim, realno je za očekivati da će se kod utvrđivanja relevantnih činjenica sud u znatnijoj mjeri koncentrirati na analizu onih iskaza svjedoka, osobitosvjedoka oštećenih, koji imaju izravne spoznaje o optuženom, odnosno koji opisuju događaj koji se optuženom stavlja na teret i koji su žrtve zlostavljanja, između ostalog i od strane optuženog. Stoga ovaj sud smatra da je analiza provedenih dokaza, njihova ocjena, kao i relevantne činjenice koje su iz tih dokaza utvrđene, provedena u svemu sukladno članku 15. i članku 281. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, tako da nisu osnovane tvrdnje Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine da je u tom dijelu prvostupanjska presuda obuhvaćena bitnom povredom odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2., u svezi sa člankom 281. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine dalje u žalbi ističe da je prvostupanjski sud postupio suprotno člancima 261. stavak 2. točka c. (odnosno v. u azbučnoj varijanti) i 276. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer je odbio prijedlog Tužitelja (repliku) da se sasluša svjedok R.B., koji je u sporno vrijeme (nakon 29.06.1992. godine) bio stražar u rasadniku u Maoči, odnosno da sud u okviru dokaza optužbe kojim se pobijaju navodi obrane (replika), nije prihvatio prijedlog Tužitelja da se pročita Zapisnik o saslušanju svjedoka P.A. od 26.09.2011. godine, koji je sačinjen u sklopu kaznenog postupka protiv optuženog T.A., ne obrazlažući takvu svoju odluku, zbog čega je po mišljenju Tužitelja činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno.

Naime, točno je da je Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na glavnoj raspravi od 12.04.2016. godine, nakon što su izvedeni dokazi obrane, zatražio od suda da se kao „dodatni dokazi“ pozovu i u svojstvu svjedoka saslušaju R.B., dodatno saslušaju oštećeni T.V., te da se pročita Zapisnik o saslušanju P.A., koji je naknadno pronašao, čime bi se pobile tvrdnje obrane da optuženi nije dolazio u Maoču u prostorije poduzeća „Biljana“, gdje su oštećeni bili zatočeni. Međutim, prvostupanjski sud je obrazložio zašto nije prihvatio ovakve prijedloge Tužitelja, tako da time nije dovedena u pitanje jednakost u postupanju kada su u pitanju prijedlozi stranaka, u smislu članka 14. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Stim u svezi nije prvostupanjski sud postupao suprotno članku 276. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno nije zaključio dokazni postupak na glavnoj raspravi od 12.04.2016. godine, a da nije pitao stranke imaju li još nekih dokaznih prijedloga, naprotiv, sud je to učinio u skladu sa zakonom, a to što u tom kontekstu nije prihvatio prijedlog Tužitelja, svakako ne predstavlja pitanje pravilne primjene odredbe članka 276. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nego eventualno povrede članka 263. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Jednako tako, odbijanje prijedloga Tužitelja za saslušanje novog svjedoka, odnosno ponovno saslušanje oštećenog T.V., kao i prijedloga da se pročita Zapisnik o saslušanju P.A., također se ne može smatrati pogrešnom primjenom članka 261. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kojim se regulira redosljed izvođenja dokaza na glavnoj raspravi, konkretno „dokaza optužbe kojim se pobijaju navodi obrane“ (replika), jer se iz tijeka glavne rasprave od 12.04.2016. godine, nedvojbeno može zaključiti da je prvostupanjski sud pružio tu mogućnost Tužitelju, ali je takve prijedloge odbio smatrajući ih nepotrebnim. Točno je da razloge za odbijanje takvih prijedloga Tužitelja date na glavnoj raspravi, sud nije prenio u obrazloženju prvostupanjske presude, međutim, to po ocjeni ovog suda, nije imalo bitnog značaja (utjecaja) na pravilnost i zakonitost prvostupanjske odluke iz razloga što je odbijanje pojedinih prijedloga stranaka za izvođenje dokaza diskrecijsko pravo suda, u skladu sa člankom 263. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ukoliko ocijeni da ono što se tim dokazima želi dokazati nisu od značaja za utvrđivanje relevantnih činjenica, odnosno ako je predloženi dokaz nepotreban.

U tom kontekstu valja naglasiti da je odluka suda da odbije prijedloge Tužitelja opravdana s aspekta razloga koje je povodom tih prijedloga naveo Tužitelj. Prvo zbog toga što u pravcu okolnosti na koje je obrana saslušala svjedoke, nije jasno što bi se u činjeničnom smislu dobilo novo saslušanjem svjedoka R.B., koji je navodno bio čuvar u prostorijama poduzeća „Biljana“ u Maoči, gdje su oštećeni smješteni nakon 29.06.1992. godine, ako su svi oštećeni, kao i svjedoci koji nemaju takav status, u svojim iskazima potvrdili da im je u Maoči „bilo bolje i da tamo nisu zlostavljani...“, odnosno koju bi to okolnost ili navode obrane Tužitelj uspješno pobijao ponovnim (trećim) saslušanjem oštećenog T.V., kod činjenice da je navedeni svjedok detaljno ispitan na glavnoj raspravi od 24.12.2015. godine, uključujući i pokazivanje ožiljaka od povreda koje je oštećeni pretrpio tijekom zatočeništva, za koje je vještak prof. dr. Zdenko Cihlarž iz Tuzle, potvrdio da su posljedica premlaćivanja tijekom zatočenja kako ga je oštećeni opisao na raspravi od 26.01.2016. godine. Stoga je nejasno, a Tužitelj to nije na odgovarajući način argumentirao na koji način bi ponovnim saslušanjem ovog oštećenog pobijao i koje to navode obrane, ako se ima u vidu da svjedoci obrane T.A., A.M. i A.Š. u svojim iskazima nisu tretirali činjenice koje se tiču svjedočenja oštećenog T.V..

Kada je u pitanju prijedlog Tužitelja da se kao dodatni dokaz pročita iskaz oštećenog P.A., dat na zapisnik od 26.09.2011. godine, valja reći da je na prijedlog Tužitelja, a uz suglasnost obrane, sud dozvolio, u skladu sa člankom 273. stavak 2. (svjedok umro) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, da se na glavnoj raspravi od 18.02.2016. godine pročitaju iskazi oštećenog P.A. dati Istražnom sucu Osnovnog suda Brčko od 24.07.1995. godine, Tužiteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 10.11.2004. godine, te na Zapisnik u Policiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 06.03.2014. godine, tako da je nejasno što bi se to u činjeničnom smislu moglo novo utvrditi „dodatnim čitanjem“ zapisnika sa iskazom navedenog svjedoka od 26.09.2011. godine, pogotovo u situaciji kada je i sam tužitelj istakao da je to iskaz P.A. prikupljen tijekom istrage u kaznenom predmetu protiv optuženog (sada već osuđenog) T.A.. Konačno, ne stoji argumentacija Tužitelja da je taj zapisnik naknadno pronašao, ako se ima u vidu da je predmet optuženog T.A. u to vrijeme bio okončan, pa nije jasno zašto čitanje tog zapisnika, odnosno prigodu da to iskoristi, nije predložio na glavnoj raspravi od 18.02.2016. godine.

Slijedom svega naprijed iznesenog vezano uz odbijanje navedenih prijedloga Tužitelja, ovaj sud smatra da time prvostupanjski sud nije postupao suprotno člancima 261. stavak 2. točka c. i 276. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno da odbijanjem izvođenja dodatnih dokaza Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2., u svezi sa člankom 263. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U preostalom dijelu žalbe Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u sklopu detaljne analize iskaza svih svjedoka (oštećenih) koje su dali tijekom glavne rasprave, ustvari prigovara da se prvostupanjska odluka temelji na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, jer je po njegovom mišljenju prvostupanjski sud „bez obzira što su određene odlučne činjenice utvrđene na glavnoj raspravi, izveo pogrešan zaključak o njihovom postojanju, a također na temelju činjenica koje nisu utvrđivane u postupku, izveo zaključak da postoje, što je bio osnov za donošenje oslobađajuće presude“, ističući da je bezrazložno odbio prihvatiti iskaze svih oštećenih date tijekom glavne rasprave, te svoju odluku zasnovao na njihovim iskazima datim tijekom istrage, ne dajući za to adekvatnu argumentaciju i valjane razloge, zbog čega je prvostupanjska presuda donesena uz bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k. (u azbučnoj varijanti tačke j.) Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U kontekstu ovakvih žalbenih prigovora Tužitelja ovaj sud će prvo otkloniti dvojbe vezane uz bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, koja se tiče razloga prvostupanjskog suda zbog kojih nije prihvatio iskaze oštećenih P.A. (pročitani iskazi), S.M., R.M., K.D., D.Z. i T.V., koje su dali tijekom glavne rasprave pred prvostupanjskim sudom, jer bi po mišljenju Tužitelja, temeljem tih iskaza sa sigurnošću utvrdio da je optuženi počinio kaznena djela za koja se tereti.

Naime, u prvom redu je potrebno otkloniti dvojbu vezanu za tvrdnje Tužitelja da je prvostupanjski sud uzimajući u ocjenu iskaz sada pokojnog P.A. dat na Zapisnik pred Istražnim sucem Osnovnog suda Brčko, broj Kri-31/95-18 od 24.07.1995. godine, iako on nije pročitani na glavnoj raspravi od 18.02.2016. godine, počinio bitnu povredu kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. S tim u svezi preslušavanjem tijekom glavne rasprave od 18.02.2016. godine nedvojbeno se može zaključiti da je Tužitelj, po odobrenje suda, u skladu sa člankom 273. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pročitao iskaze oštećenog (pokojnog) P.A. koje je on dao na zapisnik u Tužiteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pod brojem KTA-2/96 od 10.11.2004. godine, u Centru javne bezbjednosti Bijeljina pod brojem 10-02/1-111/09 od 23.06.2009. godine i Policiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pod brojem 14.08-04.2-10777/12 od 06.03.2014. godine.

Međutim, pošto navedene zapisnike Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije priložio u spis suda kao dokaze odmah nakon njihovog čitanja, nego naknadno ulažući sve materijalne dokaze od D-1 do D-89, na glavnoj raspravi od 12.04.2016. godine, među materijalnim dokazima i zapisnicima o iskazima oštećenih u istrazi, Tužitelj je priložio u sklopu dokaza D-2 i iskaz oštećenog P.A., koji je dao Istražnom sucu Osnovnog suda u Brčkom, na zapisnik broj Kri-31/95-18 od 24.07.1995. godine. Osim toga, analizom cjelokupnog dokaznog materijala koji je Tužitelj uložio na glavnoj raspravi od 12.04.2016. godine, može se zaključiti da su kao dokazi (D-27, D-28, D-37, D-38, D-39, D-40, D-41, D-42) priloženi zapisnici o iskazima svjedoka (oštećenih) K.N., S.B.1, R.M., Š.M., T.V., koji nisu korišteni tijekom izravnog ili unakrsnog ispitivanja navedenih svjedoka, u skladu sa člankom 273. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ili pak ti iskazi nisu uzeti od ovlaštenih organa u skladu sa u to vrijeme važećim zakonom o kaznenom postupku, zbog čega ih je sud morao izdvojiti iz dokaznog materijala (strana 16. pasus 4.).

Stoga ovaj sud tim povodom posebno ističe da je člankom 273. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisana „iznimka od neposrednog provođenja dokaza“, koja dopušta mogućnost korištenja iskaza datog u istrazi kao dokaza na glavnoj raspravi, koji mogu biti korišteni tijekom izravnog ili unakrsnog ispitivanja ili pobijanja iznesenih navoda ili u odgovoru na pobijanje, nakon čega se prilažu kao dokazni materijal. Međutim, ovako koncipirana odredba ne predviđa mogućnost da se u dokazni materijal uvrštava iskaz svjedoka iz istrage, ako on nije korišten na glavnoj raspravi tijekom izravnog ili unakrsnog ispitivanja i ako svjedoku nije pružena mogućnost da objasni ili pobije svoj prethodni iskaz, odnosno ako je sud odbio uvrstiti taj iskaz u dokazni materijal.

U tom kontekstu, neovisno od činjenice da je Zapisnik o iskazu oštećenog P.A. sačinjen pred Istražnim sucem Osnovnog suda Brčko od 24.07.1995. godine, prvostupanjski sud koristio u obrazloženju prvostupanjske presude, ovaj sud smatra da time nije počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 2., u svezi sa primjenom članka 273. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer se radilo o jednom od ukupno četiri zapisnika o iskazu oštećenog (pokojnog) P.A., koji u sadržajnom smislu, sam za sebe nije bitno opredjeljivao sud kod ocjene sveukupne vjerodostojnosti iskaza navedenog svjedoka-oštećenog.

Nadalje se ne mogu prihvatiti osnovanim žalbeni prigovori Tužitelja da obrazloženje pobijane presude ne sadrži valjane razloge zbog kojih prvostupanjski sud nije prihvatio iskaze oštećenih D.Z., K.D., T.V., R.M. i S.M., date tijekom glavne rasprave, nego je odlučne činjenice u pogledu sudjelovanja optuženog u zlostavljanju navedenih zatočenika zasnovao na njihovim iskazima datim u istrazi, iako su po mišljenju Tužitelja navedeni oštećeni na vjerodostojan način govorili o ulozi optuženog u njihovom zlostavljanju, argumentirano objašnjavajući zašto optuženog ili nisu spominjali uopće ili su ga spominjali samo u kontekstu, prigodom davanja iskaza u istrazi.

Analizirajući obrazloženje pobijane presude u tom dijelu ovaj sud je došao do sasvim suprotnog zaključka, s obzirom na to da je prvostupanjski sud interpretirajući iskaze svih relevantnih svjedoka, osobito oštećenih P.A., S.M., R.M., K.D., Š.M. S.B., D.Z. i T.V., kako onih koje su dali na glavnoj raspravi, tako i onih koje su dali različitim organima gonjenja u istrazi, njihovom komparativnom analizom, dao i ocjenu tih dokaza, navodeći jasne i cjelovite razloge zašto i koji od tih iskaza nije prihvatio i u kom dijelu, odnosno zašto nije mogao pokloniti vjeru dijelovima iskaza oštećenih P.A., D.Z., T.V., R.M. i S.M., koji su dali tijekom glavne rasprave u pogledu činjenica koje se odnose na premlaćivanje zatočenika tretirano u činjeničnom supstratu izreke prvostupanjske presude, odnosno identitetu optuženog kao osobe koja je to počinila. Takve razloge prvostupanjskog suda, kao jasne, logične i uvjerljive u potpunosti podržava i ovaj sud, tako da po ocjeni ovog suda, prvostupanjska presuda u tom pogledu nije obuhvaćena bitnom povredom odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kako se to neosnovano tvrdi u žalbi Tužitelja.

U uskojsvezi sa prednjim stajalištem ovog suda je i pitanje pravilnosti činjeničnog stanja na kojem se zasniva prvostupanjska presuda, povodom kojeg se u žalbi Tužitelja inzistira da se iz iskaza oštećenih P.A., D.Z., T.V., R.M. i S.M., nedvojbeno može zaključiti da je optuženi počinio kaznena djela za koja se tereti, jer su oni bez imalo dvojbe posvjedočili da je osoba koja ih je pretukla, u vrijeme i na način opisan u izreci pobijane presude, upravo optuženi P.M., jer su ga svi osim S.M. poznavali i prije izbijanja ratnih sukoba, te da su takve tvrdnje navedenih oštećenih potvrdili i svjedoci-oštećeni K.N., K.D., Š.M., S.B., koji su bili zatočeni u istom objektu „Okrajci“ u Gornjem Rahiću i bili zajedno sa oštećenim P.A. zv. „P.A.“, D.Z., zv. „D.Z.“, T.V. zv. „T.V.“, R.M. zv. „R.M.“ i S.M., kada su te prilike drugom polovinom juna 1992. godine, postrojeni uza zid limom obložene zgrade kada ih je optuženi u prisustvu T.A. i još jedne ženske osobe počeo da udara redom rukama i nogama, ali da oštećeni K.N., K.D., Š.M., S.B. nisu spomenuli u svom svjedočenju optuženog P.M. zato što nisu „B.“, pa optuženog nisu poznavali od ranije. Međutim, kada se iskazi oštećenih koji su poznavali optuženog dovedu u međusobnu svezu sa iskazima oštećenih koji ga nisu poznavali prije rata i nisu spominjali u svojim iskazima, jer nisu znali stvarni njegov identitet, onda je po mišljenju Tužitelja prvostupanjski sud morao zaključiti da je dokazano da je optuženi počinio kaznena djela za koja se tereti.

Ovako stajalište Tužitelja nije prihvatljivo iz razloga što je prvostupanjski sud na stranama 8-14 obrazloženja pobijane presude dao detaljne razloge zbog kojih nije mogao prihvatiti iskaze oštećenih P.A., S.M., R.M., T.V. i D.Z. tako da dovođenjem u kontekst njihovih iskaza sa iskazima K.N., K.D., Š.M. i S.B., nije bilo moguće sa potrebnim stupnjem pouzdanosti utvrditi da je upravo optuženi P.M. počinio kaznenopravne radnje koje mu se izrekom presude stavljaju na teret. Ovo ne samo zbog činjenice da oštećeni K.N., Š.M., S.B. i dijelom K.D., nisu na pouzdan način identificirali optuženog P.M. kao osobu koja ih je na način opisan u dispozitivu izmijenjene optužnice, izudarala rukama i nogama u limenom objektu u Gornjem Rahiću-Okrajci, „a prije toga je u više navrata dolazio i na isti način ih zlostavljao“, nego navedeni oštećeni opisujući što su doživjeli za vrijeme zatočeništva, nisu spominjali događaj (premlaćivanja) koji bi se po načinu počinjenja i akterima koji su bili tomu prisutni, mogao dovesti u svezu sa događajem koji je opisan u dispozitivu optužnice, a o kojem su na glavnoj raspravi svjedočili P.A. (pročitani iskazi) S.M., D.Z., T.V. i R.M., iako su oni upravo inzistirali da su tom prigodom, osim njih, od strane upravo optuženog premlaćeni i takozvani „S.“, odnosno oštećeni Š.M. i S.B..

Osim toga, u dispozitivu optužnice se inzistira na tomu da se opisani događaj desio „oko podneva“, kao i da je optuženi P.M. „prije toga u više navrata dolazio i na isti način ih zlostavljao“, iako su svi oštećeni svoje zlostavljanje u prostorijama gdje su bili zatočeni u Gornjem Rahiću-Okrajci, datirali u noćne sate tvrdeći, izuzev svjedoka D.Z., da se optuženi tu pojavio samo jednom, a da su ih u ostalim slučajevima zlostavljali izvjesni „H.G.“, „Š.“, „S.“, „V.“, te T.A..

U kontekstu njihove relevantnosti posebno je potrebno istaknuti iskaze oštećenih Š.M. i S.M., iz razloga što su svjedoci oštećeni D.Z. P.A. i T.V., opisujući događaj koji je tretiran u izreci presude, naveli da je optuženi udarcem nogom u glavu raskrvario oštećenog Š.M., a da upravo taj oštećeni u svom iskazu na glavnoj raspravi, kao i u istrazi uopće ne spominje takav ili sličan događaj, a niti je identificirao optuženog kao osobu koja ga je zlostavljala. Kada je u pitanju svjedok-oštećeni S.M., valja naglasiti da je svojim iskazom na glavnoj raspravi od 09.02.2016. godine u velikoj mjeri doveo u pitanje svoju vjerodostojnost, ne samo zbog činjenice da tijekom istrage u svom iskazu datom u Višem sudu u Beogradu od 20.03.2014. godine, nije opisao događaj o kojem je svjedočio na glavnoj raspravi, nego je na upit postupajućeg Tužitelja, da li poznaje optuženog P.M., doslovno... izjavio „pa dolazio je tamo, ovaj, ali kako se sjećam, on je dolazio pogledao, mislim da nas nije maltretirao, mene nije, mislim da nije, ali mi je ime i prezime, znači, poznato, čuo sam“, nego i zbog toga što njegove tvrdnje iznesene na glavnoj raspravi od 09.02.2016. godine, „da ga je optuženi udario nogom u prsa od kojeg da je preletio cijeli hangar, u svojim iskazima nisu opisali niti oštećeni R.M., P.A., D.Z. i T.V., na čije se iskaze kao relevantne za utvrđivanje odlučnih činjenica o krivici optuženog u svojoj žalbi poziva Tužitelj.

Kada su u pitanju iskazi oštećenih D.Z., T.V. i R.M., koji su dali tijekom glavne rasprave i na čijoj vjerodostojnosti istrajava Tužitelj u svojoj žalbi, pored ocjene tih iskaza koje je dao prvostupanjski sud, potrebno je ukazati na neke pojedinosti, koje ozbiljno dovode u pitanje njihovu pouzdanost i vjerodostojnost, u dijelu kojem spominju optuženog kao osobu koja ih je zlostavljala, stim što se time ničim ne dovode u pitanje zlostavljanje i mučenja koje su pretrpjeli tijekom zatočeništva, jer su za to pojedini počinitelji čija imena su pominjali već i pravomoćno presuđeni.

Naime, izvjesno je da njihovi iskazi sa glavnih rasprava pred prvostupanjskim sudom u znatnoj mjeri odstupaju od onoga što su povodom svog zatočenja i zlostavljanja izjavili tijekom istrage. Tako je oštećeni T.V. u svom iskazu na glavnoj raspravi od 24.12.2015. godine izjavio da je optuženi više puta dolazio kada su zatočenici prebačeni u prostoriju šumarije u „Okrajcima, da je dolazilo njih više (15-20) ljudi, da je tjeran da čita neke novine, te da ga je optuženi P.M. tukao uglavnom nogama i da su njegovi udarci bili jaki. Međutim, suočen sa zapisnicima vezanim za izjave date u Javnom Tužiteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 24.11.2004. godine, u kojoj navodi imena i prezimena osoba koje su ga tijekom zatočenja tukli (H.G. T.A., P.R., te „Š.“ i „K.“), niti jednom riječju ne spominje optuženog, da bi te okolnosti na skoro identičan način opisao i prigodom davanja izjave na Zapisnik od 15.06.2009. godine (D-10) u Centru javne bezbjednosti Bijeljina, stim što jedodavno opisao događaj vezan za izvođenje „iz komore“ u rasadniku u Gornjem Rahiću gdje su ga P.R., T.A., H.G., V., K.I., osoba iz G. zv. „S.N.“ i P.M. „tjerali“ da čita nešto iz novina, a zatim ga je pred svima „počela tući“ V., nogama na kojim je imala vojničke čizme. Navedeni svjedok nije dao nikakvu argumentaciju zašto na glavnoj raspravi izjavljuje drugačije, nego je samo rekao „ja se kunem da je tako bilo, ja nemam potrebe da lažem“. U takvim okolnostima sve i da se prihvati istinitim iskaz oštećenog T.V., sa glavne rasprave od 24.12.2015. godine, on u činjeničnom smislu ne bi predstavljao, relevantan dokaz na kojem bi se moglo temeljiti ono što Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine tvrdi u činjeničnom supstratu dispozitiva precizirane optužnice. Stoga je pravilno postupio prvostupanjski sud kada je izrazio ozbiljnu sumnju u vjerodostojnost iskaza ovog oštećenog u pogledu sudjelovanja optuženog u zlostavljanju zatočenika.

Kada je u pitanju oštećeni D.Z. zv. „D.Z.“, on je na glavnoj raspravi od 23.11.2015. godine svjedočio o svom stradanju tijekom zatočeništva, navodeći da je zajedno sa ostalim oštećenim premlaćivan uglavnom noću, da ga je tukao neki „Š.“, kojem ne zna ime iz R., a za druge ne može reći, da bi na upit tužitelja izjavio da ga je tukao i optuženi, te da je kao majstor borilačkih vještina na svakom od njih (oštećenih) primjenjivao borilačke zahvate, da ga je tom prigodom prepoznao i prokomentirao „vidi D.Z. jedini nije zajaukao“, da ih je redom udarao, a ove B.1 (Š.M., S.B. je na taj način „raskrvačio“. Tvrdi da je optuženi te prilike bio u maskirnoj uniformi i vojnim čizmama, i „misli“ da je to bilo samo jednom. Suočen sa izjavom koju je dao na Zapisnik Policiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 24.05.2013. godine, u kojoj nije niti u naznakama pominjao događaj o kojem je svjedočio na glavnoj raspravi, a niti pominjao optuženog P.M. kao osobu koja je tukla ili na drugi način zlostavljala njega ili sa njim zatočene svjedoke, oštećeni D.Z. je prvo rekao da se ne sjeća da je davao bilo kakvu izjavu u Policiji tim povodom, pa kada je potvrdio da su njegovi potpisi na predloženoj zapisnici, na upit zašto u njemu nije spomenuo P.M., oštećeni je to objasnio riječima „P.M. sam spomenuo davno, jer je to nepobitna činjenica“, a to što ga nije spomenuo u Policiji može biti posljedica „alkoholne amnezije“, s obzirom na to da se i sada nalazi u prihvatnom centru u D. zbog odvikavanja od alkohola. Ovakva argumentacija oštećenog D.Z., kojom obrazlaže očitu nedosljednost u svojim iskazima, ozbiljno dovodi u pitanje vjerodostojnost njegovog iskaza, tako da on kao takav ne može poslužiti kao valjana činjenična osnova za izvođenje bilo kakvog zaključka o sudjelovanju optuženog u počinjenju kaznenopravnih radnji za koje se tereti, od onog kakav je izveo prvostupanjski sud, bez obzira što na tomu u žalbi inzistira Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U iskazu datom tijekom prvostupanjskog postupka, na glavnoj raspravi od 09.02.2016. godine, svjedok-oštećeni R.M. zv. „R.M.“ je opisao načine na koje je mučen od strane „H.G.“, „Š.“, „K.“ i S.N. zv. „S.N.“ iz G., ali je tek na inzistiranje Tužitelja da li poznaje optuženog P.M., pomenuo da je on više puta dolazio sa svojim prijateljima i demonstrirao te svoje poteze, postrojio ih je uza zid i udarao nogom, njega je udario u prsa, bio je u maskirnoj uniformi, bez oružja, te da se to ponovilo dva ili tri puta. Međutim, u zapisnicima na kojim je dao iskaz tijekom istrage Istražnom sucu Osnovnog suda u Brčkom od 02.06.1995. godine, u Centru javne bezbjednosti Bijeljina od 22.02.2007. godine i u Policiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 28.04.2014. godine, koji su mu tijekom unakrsnog ispitivanja predloženi od strane branitelja, u skladu sa člankom 273. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oštećeni R.M., opisujući kako i na koji način je mučen i zlostavljan za vrijeme zatočeništva u „rasadniku u Gornjem Rahiću“, navodi širok krug ljudi koji su premlaćivali zatočenike, među kojima posebno ističe „Š.“, „S.N.“, „H.G.“, V.L. zv. „V.L.“, H.R. zv. „H.R.“, T.A., P.M., S.D. zv. „S.D.“, B.V. zv. „B.V.“, a tek na izravan upit inspektora u zapisniku o dopuni iskaza sačinjenom u Tužiteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 28.04.2014. godine, opisuje događaj koji se desio „jedne prilike u noćnim satima, kada je u hangar ušlo 7-8 vojnika u maskirnim uniformama i puškama, među kojima je bio i P.M., koji je nosio rukavice sa nitnama i naredio da svi stanu uza zid i krenuo da redom udara nekog rukama nekog nogama“. Na traženje obrane da pojasni očitu razliku u ranije datim iskazima, osim u slučaju dopune iskaza na zapisnik u Tužiteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 28.04.2014. godine, oštećeni je odgovorio da koliko može da se sjeti da je u svim izjavama rekao isto što i na glavnoj raspravi, a koji je razlog da to „nije uvedeno“ nije mu poznato, ali da on ima pisani trag od prve do zadnje izjave. Takva argumentacija (obrazloženje) oštećenog u pogledu naknadnog uvrštavanja optuženog u krug onih osoba koje su ga sasvim izvjesno zlostavljale tijekom zatočenja u svakom slučaju nije uvjerljiva da bi se njegov iskaz sa glavne rasprave mogao prihvatiti kao relevantan dokaz na kojem bi se temeljio zaključak o krivici optuženog.

Zbog istih razloga se neosnovano u žalbi tužitelja istrajava na pouzdanosti iskaza oštećenog P.A., koji je u međuvremenu umro, pa su uz odobrenje suda, sukladno sa člankom 273. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, njegovi iskazi iz istrage pročitani na glavnoj raspravi od 18.02.2016. godine. Naime, korektno Tužitelj u žalbi navodi dijelove pročitanih iskaza oštećenog P.A. u kojim, između ostalih već pominjanih imena (nadimaka) osoba koje su zlostavljale one koji su bili zatočeni sa oštećenim, navodi i optuženog P.M., opisujući fragmentarno između ostalog, i događaj u hangaru šumarije u „Okrajcima“, kojeg tretira činjenični supstrat izreke pobijane presude, međutim, o tomu je govorio tek na izričit upit inspektora da li poznaje P.M., a da ga prije toga, u kontekstu premlaćivanja zatočenika, uopće nije spominjao. Osim toga, zbog činjenica da o dokaznom postupku obrana nije bila u prilici unakrsno saslušati ovog oštećenog, takvi iskazi se ne čine dovoljnim (podobnim) da se na njima temelje odlučne činjenice vezane za postojanje kaznenih djela i krivice optuženog.

Kod takvog stanja stvari kada je vjerodostojnost i pouzdanost iskaza oštećenih D.Z. T.V., S.M., P.A. (pročitani) i R.M., koji su dati na glavnoj raspravi, ozbiljno dovedena u pitanje, u onom dijelu u kojem u kontekstu svog zlostavljanja tijekom zatočeništva dovode optuženog P.M., kod činjenice da svjedoci-oštećeni J.L.J., K.N., Š.M., S.B., izuzev K.D., koji se na dosta neodređen način prisjetio „nekog karataša B. sestre sina“, koji ga je tukao, ne prepoznajući optuženog kao tu osobu, ne samo da nisu spominjali optuženog, kao osobu koja ih je zlostavljala tijekom zatočenja, nego opisujući način na koji su izvođeni i premlaćivani, uopće nisu spomenuli događaj koji bi se mogao povezati sa premlaćivanjem zatočenih civila i vojnika s polovine mjeseca juna 1992. godine u hangaru šumskog gazdinstva „Okrajci“ u Gornjem Rahiću, koje je opisan u činjeničnom supstratu izreke prvostupanjske presude. Dodatnu konfuziju u izjave naprijed pobrojanih oštećenih, koji su

navodno identificirali optuženog kao aktera i vinovnika tog događaja, unosi činjenica da oni kao žrtve upravo navode oštećene J.L.J., K.N., Š.M., S.B., kao zatočenike koji su „najlošije prošli“, a da oni sami o tom nisu iznosili nikakva saznanja, niti su tijekom glavne rasprave identificirali (prepoznali) optuženog P.M., kao izravnog počinitelja, ili pak sudionika u njihovom odvođenju, premlaćivanju ili mučenju na druge načine koje su opisali, za vrijeme njihovog zajedničkog boravka u hangaru šumskog gazdinstva „Okrajci“ u Gornjem Rahiću.

U takvim okolnostima, pravilno je postupio prvostupanjski sud kada je optuženog P.M., temeljem članka 284. stavak 1. točka c. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oslobodio od optužbe, zaključujući kako iz dokaza provedenih tijekom prvostupanjskog postupka nije bilo moguće pouzdano utvrditi da je optuženi, na način i pod okolnostima opisanim u izreci prvostupanjske presude, počinio kazneno djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142., u stjecađu sa kaznenim djelom Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz članka 144. preuzetog Kaznenog zakona bivše SFRJ. Ovakva odluka prvostupanjskog suda se temelji na dosljednoj primjeni članka 3. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (*in dubio pro reo*), koji obvezuje prvostupanjski sud da, u situaciji kada činjenice (odlučne) koje čine obilježja kaznenog djela za koje se optuženi tereti, temeljem provedenih dokaza nije bilo moguće utvrditi sa takvim stupnjem pouzdanosti (izvjesnost) koji isključuje bilo kakvu mogućnost da se događaj koji je predmet optužbe drugačije desio, odnosno kada je postojanje tih činjenica drugim dokazima dovedena u ozbiljnu sumnju, kao što je to u ovom slučaju očigledno iz naprijed iznesenih razloga, donese odluku koja je povoljnija za optuženog. Pri tomu, treba još jednom naglasiti da se takvom odlukom ničim ne dovodi u pitanje činjenica protupravnog zatočenja svih oštećenih, kao niti razina okrutnosti zlostavljanja kojem su bilo podvrgnuti od počinitelja koje su u svojim iskazima identificirali imenom i prezimenom ili nadimkom, jer je dio tih počinitelja identificiran i zbog počinjenja tih radnji do sada ili pravomoćno osuđeni ili je protiv njih kazneni postupak u tijeku.

Slijedom svega do sada iznesenog ovaj sud, analizirajući tijek prvostupanjskog postupka i obrazloženje prvostupanjske presude, nije našao da je prvostupanjski sud „u pogledu odlučnih činjenica utvrđenih tijekom glavne rasprave, izveo pogrešan zaključak o njihovom postojanju, a na temelju činjenica koje nisu utvrđivane izveo zaključak da postoje, što je bio osnov za donošenje oslobađajuće presude“, kako se to neosnovano tvrdi u žalbi tužitelja, te da se zbog toga prvostupanjska presuda temelji na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju, u smislu članka 299. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

U skladu sa takvom odlukom prvostupanjski sud je temeljem pravilne primjene članka 189. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, optuženog oslobodio plaćanja troškova kaznenog postupka u iznosu od 4.444,82 KM, koji padaju na teret proračunskih sredstava, a na temelju članka 198. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, oštećene D.Z., K.D., T.V., S.M. i R.M., sa odštetnim zahtjevom uputio na parnicu.

Kako je iz svega izloženog u obrazloženju ove presude razvidno da je žalba Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u cijelosti neosnovana, ovaj sud je u skladu sa člankom 313. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlučio kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR
Mensura Hadžić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Maida Kovačević

